

حيات

مياړ د اتمانجا... د بيا د اها مړه حيات قاتلم...
- نجه -

اداره مركزي:

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امينلكي ياننده كي دائره

استانبول بوروسي:

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

نفسی هر روزه ۱۵ غرورده

سنة لکي پوسته ايله ۷.۵ ليرا .
(اجنبي مملکتلر ايجين ۷.۵ دولار)

اونه و اعلان ايشلري ايجين استانبول بوروسه
مراجعت ايديلير .

يازي ايشلرئك مرجعي آنقره مزلزدر .

صاي : ۷۳

آنقره ، ۱۹ نيسان ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

مصححه

دیل قونفره سی ؟

لسان مسئله لرنده صلاحیتدار عدايدر . هله برازده معلمك ومحركك ايدنلر ، ياخود لسانياته طائد بش اون كتاب اوقويانلر بو ايشده متخصص كچينيرلر . بونلردن باشقا بر طاقم ذوات داها واردركه جدا بويوك غيرت صرف ايدركه بيللرجه چالشمشلر ، بر جوق شيلر طوپلا مشلردر : مثلاً « بدروس كرسته جيان » افندي اسمنده چاليشقان بر آدام ، بيللرجه چاليشه رق تور كجه نك اشتقاقى لغتى ديهه فرانسزجه بر اثر چيقار مشدركه ، « توركيات » مجموعه سنك ايلك جلدنده بوندن بالخاصه بحث ايتمش و « اصولسز » مساعينك نه قدر بويوك اولورسه اولسون افلاس ايله نتيجه له نه جكنى ، علمك ترقيسنة اصلا يارديم ايدم . ميه جكنى كو ستر مشدم . ايكنجى بر مثال : « مصرلى مصطفى نورالدين بك » اسمنده بر ذات بيللرجه چاليشه رق تور كجه نك معظم بر قاموسنى بايمش ، حتى بعض آرقاداشلر مزبو ذاتك « بويوك بر عالم » اولد . يفتدن بحث ايتمش ؛ مقاله لر يازمشلر ؛ حالبوكه فرانسز مستشرق « ژان دونى » بو ذاتك لسانيات اساسلرينه و قوفى اولمايان اسكى شرق اصولنده بر اشتقاقى اولديغنى يازييور... اوچنجى مثال داها : جدا اوزون مساعى محصولى اولار ق يازيلان و اخير آ ايلك جلدى انتشار ايدن بويوك بر تورك لغتك مقدمه سنى اوقودم ؛ بوراده تورك لهجه لرى حقنده و يريلن معلومات ، نه يازيق كه ، بوندن بر عصر اولكى معلوماتدر ؛ بر عصر دن برى تورك فيلولوژيسنه طائد الده ايديلن نتيجه لر دن ،

و مفيد نتيجه لرده چيقا مازمى ؟ ايشته ، صراحتله جواب و يريلمى لازم بر طاقم سؤاللر !..
بنم قناعتمه كوره بزده بر « ديلى قونفره سى » ، طوپلامق شويله دورسون ، درت بش كيشيك بر « ديلى هيئتى » ياقمق بيله امكانسزدر . چونكه ، بويله بر هيئت اعضاسنك ابتدا « لسانيات » علمنه ، ثانياً تورك فيلولوژيسنه تماماً اوروپائى - يعنى « اصولى » - بر صورتده واقف اولملىرى شرطدر . تصادفاً لكچن بش اون كتابدن ايدينلمش درمه چاتم ، اصولسز ، انسجامسز معلوماتله بويله ايشلر قاقيشمق ، معناسز و نتيجه سز اولور . مملكتمزده يوقاريكى اوصاف و شرائطى تماميله حائز بش كيشى بولا ماز . قارئلر مزدن بعضيلرى بلكه پك مشكل پسند داورانديغمزده ، ديلى انجمننه اعضا اعضا اولاجق آداملر مثلاً « اوروپانك متوسط درجه ده طالملى » مرتبه سنده بولونمى سنى ايسته . ديكمزده حكم ايدم جكاردر . آچيقجه سويليم كه طوتديغم مقياس ، اعظمى نسبتده متواضعانه در : اوروپا دارالفنونلر نده لسانيات اوقويان جدى ، چاليشقان ، قابليتلى بر طلبه نك اوچ درت سمنه ظرفنده ايدينه بيله جكى سيسته ماتيك معلوماته و اصوله مالك انسانلر بولور سه ق ، باشلانغيچ ايجون كافيدر ؛ و آنجاق بوجنس انسانلردن مركب متجانس بر هيئت ، مشر بر ايش باه بيلير . حالبوكه ، بوكون ، بوشرائطى حائز بش آدامه مالك دكلز .
بزده اوقويوب يازمه بيلن هر كس كنديسى

بش اون كون اول غزته لر مزك برنده معارف و كالتنك بوياز بر « ديلى قونفره سى » طوپلايه جغنى ، بوتون لسان متخصص و معلملرينك اشتراكيله طوپلانه جق اولان بو قونفره ده لسانمزده طائد بوتون مسئله لرك ، « حرف » ، صرف ، املا ، لغت ، مسئله لرينك مذاكره و انتاج ايديله جكنى اوقودم . معارف و كالتنك بويله بر تشبثده بولونه جغنى هيچ تخمين ايتييورم . فقط ، مادامكه اورتهيه بويله بر روايت چيقاريلمشدر ، بونك نه درجهيه قدر قابل تطبيق و مشر اولابيله جكنى دوشونمك قايداسز اولماسه كر كدر .

علمى مسئله لر حقنده مذاكره و مناقشه ده ، فكر مبادله سنده بولونمق مقصديله ، هر هانكى علم شعبه سنه منسوب انسانلر طوپلانمى سى ، جوق مفيد بر شيدر . هر مملكتده بوكى صرف « مى » - يعنى ، ساده جه بر ملتك طالملردن تركب ايدوب بين الملل بر ماهيتى حائز اولمايان - علم قونفره لرينك صيق صيق طوپلانديغنى دويارز . بزده ده ايكي دفعه طوپلانان « مى طب قونفره سى » بوجنس اجتماعلره كوزل بر مثالدر .

او حالده ، « لسان مسئله لرى » كى ادارى تدبيرلرله دكل آنجاق علمى صلاحيتلرله حل اولونه بيله جك بر ايش ايجون بر « ديلى قونفره سى » طوپلامق نه دن مفيد اولماسون ؟ معارف و كالتي نه دن بويله بر تشبثده بولونماسون ؟ بويله بر قونفره ده كى مذاكره و مناقشه لر دن بر طاقم عملى

تفرقه نوردی : ۲۹

قایب اولش بعض اوراقی آریوردم. بردولاب
کوشه سنده آله بشیل بر غاز بویاماسنه صاریلش
بردهسته مکتوب بکیدی. حیرتله آجدم : منتظم بر
یازی ایله قاریه یازلش عشق مکتوبلری ... امضا
یوق. فقط اونلردن برقاچه کوز کزدرینجه کیمدن
کلدکلرین آ کلام : قومشون نجیب بکدن. ذاتاً
یازی ده اونک جوق ای طایفینم یازیبیدی .
نجیب بک بزم سفالتمزه نیچون آجیدینی، نیچون
نی یانه آلوب چالیشدیردینی آ کلام. مکتوبلردن
آ کلاشیلدینه کوره بو عالیجناب آدم سنلردن بری
قاریله سویشورمش ... وقعه یی همشیره سی مسعدت
خانله نیم بالخاصه صولک سنلرده آبدستیز به باصالی، باشی
سجده دن قادیر مایان قاین آ نام ده بیلورمش ...
قاریم نجیب بکه مسافر کتیدیکی زمان مسعدت
خانم بزه کلدرک جوجوقلری اویالارمش ... بو خانم
قاری بر قاردهش، جوجوقلری کندی اوز اولادلری
کبی سورمش ... دنیاده نه میز قلبی انسانلر وارا!
قاین آ نام اولا برآز حیرچینلق ایش. فقط
قیزینک اتخارته دیدی قارشینده صومش. نه یاپین
آنالق ! با خصوص دامادی قیزی بختیار ایدمه یین
اوکا هیچ بر صورتله کفو اولمایان بر سر سری اولدقدن
سوکرا. بالخاصه نجیب بک نی یوکسک معاشله یانه
آلدقدن سوکرا برشی سویله مکه بوزی وحقی قالمش ...
مکتوبلردن چقان نتیجه به کوره بونلرک هپسی
غایت تمیز، حسن اخلاق صاحبی انسانلردی .
آرالرنده بر بن فنا و اخلاص ایدم . بو اولانلر هپ
نیم بوزومدن اولمشدی. برارک بودرجه دوشدکن
سوکرا قاریسندن وفا و صداقت ایسته به بیلیمیدی ؟
بن ساده جه اهلک، اخلاص لکم جزاسنی چکیوردم.
جولوغم جوجوغم اوده آج، بیعلاج ایلرکن بن
راق ایله، قادیله، قومارله کوکلأ کلندیرمش دکلیدم؟
قاریدن بویله برشی بکله من دکلام. بوکا رغماً
مکتوبلری معصوم بر حیرتله اوقویوردم .
ایچمه حدنه، تأثره بکزر هیچ برشی یوقدی.
بوش اودامه بر قادی کتیردیکی ایچون آمرلمدن
برنی طوقانلادینم اوزاق زمانی خاطرلادم. بن نه قدر
دکیشتم . مکتوبلری دسته سیله جیبه قویدم .
نه دوشوغک، نه یاقی لازم کلجکی حقه ده هیچ
بر فکریم یوقدی .
قاری سنلردن بری کندیه اویله اوزاق ،
اویله یابانچی بولویوردم که .

ایرته سی صباح معین ساعتده ایشمه کیتدم ،
ماصه مک باشه اوطوره رق هرکونکی کبی چالیشمه
باشلادم . اوکله دوغرو خدمه نجیب بک نی
چاغیردینی سویلیدی . اوکی ایلیکله بهرک اوداسنه
کیردم . یالکردی. هر زمانکی نازک، برآز محبوب
طوریله :

— رجا ایتدیکم دوسیه لر حاضر می مرشدافندی،
دیدی . کوز کوزه کلدرک . نه اولدینی بیلمه یورم .
جیبدن مکتوبلری چقارده رق اوکته آتدم ، بونی
ایکی شدتی طوقات تعقیب ایتدی. بردنبره وجود بک
تعین ایدلز بر برنده بر زبهرک بوشامش کیدی .
نجیب بک اوسته آتیلق ایترکی بر حرکت یابدی.
غیرتلاغه صاریلدم . یره بو وارلاندق . کورولتوی
ایشته رک اودابه قوشوشان کاتبلر و خدمه لر بزی
آیریدیلر . نی صیم صبق یاقالادیلر . بریسی یوایسی
چاغیرمقدن بحث ایتدی . نجیب بک غراواتی
دوزله رک :

— خبر خایر ، حاجت یوق ، دیدی، یالکز
دائرة دن آتیک کافی، آلفولیک ... به یایدینی بیلمه یور.
بوسوز دوغروییدی. حقیقتاً نه یایدینی، بو آدمی
نیچون طوقانلادینی بیلمه یوردم . یالکز شو محقق که
انسان نه ده اوله تمامیه دکشه مه یور. دیمک که جوق
اوزاق بر زمانده برناموس مسئله سی ایچون آمرینی
طوقانلش آدم بوس بونون اوله مش ...
دائرة دن جیقدقدن سوکرا برقهوده اوطوردم.
قاریمک بوش کاغذینی یازدم . سوکرا آقشام اذانه
دوغرو اویه کیتدم. جیبه ده کی کاغذ کویا نی بوتون
آلردن وفلا کتلردن قورتاران بر بویولی موسقا مش
کبی کوکلم راحتدی . همان همان نشئه لیدم . قاریه،
قاینانه آجی برسوز بیله سویله مکه نیتیم یوقدی .
کاغذی قاپیدن تسلیم ایدوب کیده جکدم .

أوده فوق العاده بر تلاش و حرکت فرق ایتدم.
بکا قاپی قومشولردن بر قادی آجیدی ، تلاشی بر
طورله قاریمک بکقوزده کی بویوک خلاصنه مسافر
کیتدیکی، بویوک خانمک ده برآز خسته اولدینی ایچون
ایرکن یاتدینی سویلیدی .

در حال ایشی آ کلام. نجیب بکله آرامده کچن
وقعه یی اوکره مشلر، اوده ده بر ایکنجی مسئله چقارمام
احتماله قارشی کویا تدبیر آملشردی .

هریران .. ۱۳

بونی بوس بوتون قیزدیردی . قاین آ نامک
اوداسنه کیردم . حقیقتاً یاناغنه کیرمش ، باشه بر
چاتی چامشدی . یانه کیتدم . دورتدم :
— نهک وار قالی ! دیدم .

اویقوسندن آجیلامایور کی سسلر چقارمه ،
ایکله مکه باشلادی. صاچلردن طوته رق باشی قالدیردم.
بغله برابر اودابه کیرن قادیق قولی یاقالادی .

قاین آ نام بردن برده « آمل .. » دیبه باغیردی.
اونی جوجوقلریمک فریادی تعقیب ایتدی . اولر
قاپیدن کیرمکه جسارت ایدمه بهرک چیرپنیورلر ،
آغلاشیورلردی . قیزلریه اوکیجه بویوک آتله لرینه
مطلبا بر فنانلق یاباچغنی سویله مشلردی .

جوجوقلریمک فریادی ! حسابده ایشته بویوقدی.
کوندوز قاریمی بوشامتی قرارینی ویردیکم وقت
جوجوقلریمک تمامیه اونوغشدم . دها دوغرو سی
اونلرک نی بو انسانلره قوتلی بر رابطه یله باغلادینی
آ کلایاماشدم . بو زمانه قدر هر شیه قاتلانیشمک
سبی هپ اونلر دکلیدی؟ قاریمی نیچون بوشادینی
یارین مرکس خبر آلاچقدی. فلا کتلی یه ته یورمش
کبی جوجوقلرم برده بولکه ایله کیرله نه جکاردی .
فریغه ایله زهرا شیمیدی به قدر سرخرش، اخلاص
بر بابامک اولادلری اوله رق طانییورلردی . شیمیدی
بوکا برده اخلاص آتله نک جوجوقلری اولق ذاتی
انضام ایده جکدی . جیبه ده کی بوش کاغذینی همان
بیرتوب آتدم .

ایرته سی صباح قاین آنای چاغیردم . ساکن
بر طور ایله :

— قیزک اوینه دونه بیلیر ، دیدم ، کندینه
هیچ بر فنانلق یابما به جفمه جوجوقلریمک اوزرینه یین
ایدرم. اونکله آرامزده ذاتاً قاریلق قوجاقی علاقه سی
یوق . بوکونکی مناسبتمز ساده بر زمان ، بویوک بر
قضا و فلاکت آری اولارق، جوجوقلریه آتله اولش
بولونماسندن عبارتدر، جوجوقلریمک لکله مه مک ایچون
بن هیچ سس چقارمامای وعد ایدیورم. فقط سزده
بو عائله ایله هر درلومناستک زک کسبه جکنی بکا نامین ایدک
شونی ده سویله مکه، نی تکرار آلداتیق دیه یورم، فقط
جوجوقلری بونوعدن بر پسلکله کیرله نه که چالیش بر سه کز
ایکی کزده کندیکزی دنیاده یوق ، بیلک ...

— دوام ایدیور.